

CSILIA

AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Administrația:
Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

„Noi dictatură nu suferim, —
noi schimbare de Consti-
tuție nu admitem decât
din voința noastră, a
mulțimilor“.

IULIU MANIU

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei
pe 1 an 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Spre lagăre de concentrare?!

Vă aduceți aminte de anul 1916. anul intrării României în războiu, când toată intelectualitatea ardeleană română care nu era mobilizată a fost internată în lagărele ungurești din Ungaria dela Scopron etc.

De odată cu falimentul regimului Austro-Ungar când pentru ultima dată ne-am întâlnit cu acesto lagăre, câștigasem certitudinea că poporul român din Transilvania, de azi înainte îi va fi asigurată cel puțin libertatea cetățenească.

Asfel statul nostru este monarhie constituțională, în care sunt asigurate toate libertățile cetățenești, — așa cum le cunoaște un regim democratic. — Fie psihologia potsbelică, fie depresiunea sufletească a conservatorilor noștri, — a lăsat ca viața noastră de stat până acum câțiva ani să se desvolte, respectând larg libertatea individuală, — și drepturile cetățenești recunoscute prin pactul nostru fundamental. — Credeam că prin lagărul dela Șopron, cel puțin noi ardelenii am izbăvit canonul istoric, că deportarea noastră acolo a fost ultima clipă a izbăvirii.

De câțiva ani încoace însă vedem tot mai clar că pe orizontul păcii interne se ridică amenințatori norii așa numitei acțiuni de dreapta care utilizând sentimentul național și eroic încearcă să pervertească înțelesul libertăților asigurate prin constituție. La început manifestările lor au fost delire și neînsemnate. — Conjunctura internațională i-a făcut însă din ce în mai îndrăznești. Exemplele Italiei și ale Germaniei i-au ademenit completamente încât unii din ei astăzi preconizează chiar și schimbarea axei politice noastre externe.

Partidul liberal suferind în toamna anului 1933 când a venit la putere, — acele nenorocite întâmplări cu garda de fier, zice că a fost silit să uzeze de mijloace excepționale pentru asigurarea ordinii în Stat. — Spre marea surprindere a opiniei publice însă am văzut că acele măsuri se permantizează, fără nici un motiv și astăzi se îndreaptă mai mult împotriva

partidelor de ordine, cum ar fi partidul național țărănesc.

Din această ordine, politică internă ne găsim în fața unui fenomen de care probabil nici partidul liberal, — promotorul lui. — nu și dă seama. — Datorită asemănării între măsurile de ordine liberale cum sunt starea de asediu și cenzura, și între mijloacele înțelese de partidele dreapta, acestea din urmă au început să-și afirme asemănarea vederilor lor și să preconizeze întărirea și înăsprirea mijloacelor pentru asigurarea ordinii interne.

Desigur ei sunt acum în căutarea mijloacelor pentru a putea realiza concepția lor politică, sau cel puțin să devină recunoscută în mod oficial în opinia noastră publică. — N-au reușit să fie primiți în oficialitate până azi și de aceea încearcă să se afirme prin manifestațiuni ca acelea de cari s'au petrecut Dumineca trecută la Baroul de Ilfov.

Repetându-le ei se vor descoperi în fața oamenilor serioși și cu răspundere de țară, dar totuși trebuie să ne pună serios pe gânduri căci, mâine sau poimâine ne vom putea trezi din nou, acum în România-mare, într'un Șopron al intelectualilor români, concentrați în lagăre pe propriul lor pământ!

Și oare cine va purta răspunderea politică, — și poate cine va suferi în linia întâi nu le trece prin mintea liderilor liberali?!

Dr. Alex. Herlea.

Alegerile dela Baroul de Ilfov

s'au desfășurat în plin scandal

Duminecă au avut loc la Baroul de Ilfov alegerile pentru consiliul de disciplină și decan. La aceste alegeri s'au depus două liste: una în frunte cu d. Gr. Iunian, iar cealaltă în frunte cu d. Istrate Micescu. Alegerile s'au desfășurat într'o atmosferă încărcată ele dând loc la excесе și scandaluri. Partizanii neavocați, adică studenții, dlui Istrate Micescu, s'au dat la manifestațiuni ostile față de partizanii celeilalte liste. Au avut loc ciocniri, numeroși alegători fiind împiedecați de a pătrunde în palatul justiției pentru a-și exercita dreptul de vot.

Scrisoare deschisă amicului meu Dr. Enea Nicola, medic Aiud.

luate Amice!

Noi doi suntem homeopatici, un motiv mai mult, să ne regăsim în vechia noastră preținie, căci doar: Solamen miserorum est socios habere dolorum. Iar noi suntem soți în suferință. Dar aveam și un motiv mai apropiat pentru a-ți adresa scrisoarea de față.

Am citit articolul tău: „*Despăgubirea deponenților și creditul românesc din Ardeal*“, — apărut în foaia personajă a dlui A. Vlad dela Orăștie. E un articol foarte judicios, din care țigăște adevărul cu o putere elementară irezistibilă. Dar ai greșit adresa. L-ai trimis pentru publicare chiar la acel loc, care era gura lupului pentru el. Se și dovedește aceasta cu soarta ce l-a ajuns: a apărut după congresul dela Cluj, când nu mai putea avea eficacitatea dorită, doar articolul tău era o sugestie și chiar o întrebare deschisă către congres. Și cum a fost tratat? — Cu o „*Notă a Red.*“ cu atât mai imposibilă, că autorul ei e tu însuși d. A. Vlad prezid. Solidarității, care prin aceasta notă dovedește, că dsa n'a vrut, să se sesizeze de articolul tău nici cătuș de puțin. Pentru ce? La întrebarea aceasta îți răspund cu unele lămuriri, ce urmează asupra acestui om, care în toată viața lui a beneficiat de un noroc extraordinar de a nu se fi rostit critica asupra lui, din ce a rezultat, că opiniunea publică nu a fost în măsură, să-l cunoască în adevărata lui realitate și nuditate. O nedreptate socială aceasta, căci pentru fiecare om trebuie, să existe o dreptate iminentă pentru a-i verifica adevărata valoare, pe care o reprezintă în viața publică a colectivității. Chiar și pentru d. Vlad era binefăcător și salutar, dacă la timpul său era criticat cum se cuvea, în care caz ar fi evoluat altfel. Nu voiu face aci biografia și „*karakterbild-ul*“ complet al acestei figuri curjoase din Ardeal, pentru care trebuie alt cadru, decât cel al unei scrisori deschise. Il voiu trata numai în spectrul moralității seu în raport cu banca „*Ardeleana*“, urmând să-l immortalizez mai târziu cu *biografia critică*, ce i-o voiu face o într'o broșură.

În anul 1901. decedatul de pie memorie Dr. Ioan Mihu, numit „*Marele solitar dela Vinerea*“, om de înaltă nobieță a găsit de bine, să-l cheme pe A. Vlad, atunci nou avocat în Deva, la postul de director al Ardelenei.

Acesta, născut și trăit în Orăștie, cunoștea prea bine situația excelentă de atunci a băncii, de acea, materialist din fire, și hrăpăreț, cum era, s'a gândit: acum e momentul de rapacitate! Astfel a declarat, că primește postul dar numai în condițiile,

dacă pe lângă director general va fi ales și juriconsult al băncii și membru în consiliul de adm. și dacă i-se va permite și practica advocațională particulară în mod nelimitat așa, cum o făcea în Deva. Cei dela Ardeleana, în buna credință, că acest protejat va fi de bun folos băncii, au acceptat condițiile bargagonice așa, că acesta s'a înfipt în sângele Ardelenei dela primul început ca un vampir cmulând trei funcțiuni la bancă, una mai incompatibilă ca cealaltă. În plus mai profesa nelimitat și ca avocat particular ba după ce a fost ales deputat la Budapesta, a mai făcut și pe deputatul, deci în total cinci funcțiuni. Și pentruca răpușia lui să fie de o revoltă și imoralitate completă, deși știa prea bine, că deține funcțiuni incompatibile sau poate chiar pentru acest motiv a căutat, să se înfigă și mai mult în corpul băncii: și-a stipulat în actul de angajament și o sumă oribilă de multe zeci de mii coroane aur drept desdaunare pentru cazul, dacă i-s'ar denunțat angajamentul. Șapte ani s'a lăfăit în felul acesta în sângele sermane Ardeleana.

Ce s'a întâmplat? Menajatul A. Vlad în loc, să se devoteze băncii și să se achite în mod cinstit și conștiincios de obligamentele angajate, le-a neglijat în așa măsură, care a provocat indignarea și celor mai răbdurii din fruntea băncii. Lui i-plăcea, să petreacă la Budapesta, unde putea, să-și satisfacă vanitatea, care-l determinase, să facă actul de indisciplină de a intra în activitate fără a aștepta hotărârea forului politic competent, — de a se vedea în faimosul parlament de lângă Dunăre, de altă parte se distrăgea, doar știa el prea bine, că nu va face opera de mântuire a neamului prin intrarea indisciplinară în activitate a lui singură.

Întreb: oare Ardealul cinstit cunoștea și admita așa un cumul revoltător, cum și-a creat d. Vlad la banca Ardeleana și apoi să nu mai cunoască îndatoririle, ce le avea față de cei, ce l'au ridicat și înălțat la o viață fericită și față de bancă însăși?

Zi de zi se adunau tot mai mult picurii nemulțumirii. Când apoi în anul 1907 a izbucnit revolta celor din fruntea Ardelenei. A fost revolta îngerilor răbdurii.

Marele cumular d. Vlad a trebuit, să demisioneze din postul de director și juriconsult și-a trebuit, să renunțe cu mare jale și la despăgubirea shylokiană, ce și-o stipulase în actul de angajament.

Penru fidelitatea cronice arăt aci, că cei dela conducerea Ardelenei s'au adresat chiar mie, depunând multe stăruinți să primesc eu postul de director dându-mi chiar carta bianca în ce privea condițiile, eu însă am

declinat ofertul simțindu-mă în jenă, să iau locul dlui Vlad, care în urma unei proaste fatalități îmi era — văr.

Vei crede, că după această lichidare parțială d. Vlad s'a îndreptat. Aș, — el a rămas același incorigibil în felul de a conduce banca. Așa a răbufnit apoi la anul 1928 a nu știu câteala gravă nemulțumire a acționarilor, cari în mai multe memorii ale lor au arătat situația imposibilă, creată de d. Vlad prin conducerea culpabilă și tendențioasă a băncii.

Ce a făcut însă acesta? — În loc de așanare a săvârșit o manevră imorală: a siluit urcarea capitalului social al băncii, la 20 milioane prin emiterea de acțiuni nouă, pe cari aproape toate le-a acaparat dsa devenind astfel stăpânitor atotputernic la bancă.

A urmat aranjamentul de plată a creditorilor în baza legii conversiunii. Dl Vlad a întocmit un ofert diabolic, pe care majoritatea deponenților l'a respins. Atunci a jurat răsbunare deponenților pentru a arăta, că el e mai tare. Norocul l'a favorizat în acest procedeu lipsit de orice scrupul, căci reprezentantul deponenților tras la sorți, care conform legii era membru al comis. p. jud. capac. de plată a Ardelenei, a fost un țaran din com. Vinerea, șeful fanfarei de acolo, interesată cu o depunere de abia 1500 Lei față de stocul de peste 60 milioane al depunerilor. Așa a urmat, că cota de plată s'a fixat la 45%, condamnați fiind deponenții la pierderi de câte 55%. Căci ce a făcut prea cinstitul A. Vlad? — Din pierderile de 40%, milioane ale băncii a aruncat asupra deponenților 67% = 27 milioane adică 2/3 părți iar banca suportă abia 13%, milioane adică abia 1/3-a parte.

Și după ce d. Vlad a făcut această decapitare a deponenților, momentan a început, să facă mare reclamă băncii sale prin gazeta sa, că ea dispune și după aranjamentul de plată a creditorilor de active peste 71%, milioane,

că mai are rezerve latente și deschise ba o mai spune, că imobilele băncii nu au fost arătate în bilanț în adevărata lor valoare.

Că așa o operație sângeroasă asupra deponenților e o crimă strigătoare la cer, — se constată și din concluziunile articolului tău și din al meu, pe care l'am publicat cu titlul: *Etica Bancară*.

Iată o spoliare a deponenților echivalentă cu pauperizarea lor. Și oare pentru ce acest vampirism? *Pur și simplu pentru motivul, că d. Vlad nu era deponent la Ardeleana investindu-și milioanele în acțiunile dsa nu avea, ce perde. El s'a gândit deci, să-și îngrășe acțiunile pe ruinele deponenților.*

Și acest domn are curajul de a face morală, altora și a se erija în mare financiar și patriot mântuitor de țară ba într'un ceas slab a ajuns chiar presidentul „Solidarității“. Dar unde este oare inspirația acestui om de a fi purtătorul problemei refacerii creditului din Ardeal și Banat? Vivisecțiunea barbară, ce a săvârșit asupra deponenților, nu-l indica nici cătuș de puțin pentru locul, care reclamă concepție, orizont și devotament.

Regret, că te-ai lăsat amăgit de vorbele lui, pe cari le Citezi.

De altfel convingerile dlui Vlad nu trăiesc de azi până mâine. De ex. în politică a început ca socialist iar azi e la extrema dreaptă și dacă ar mai avea o pădure de vândut, momentan l-ar abandona pe führerul dela Cluj.

Tot așa în concepțiile economice și financiare a tribulat toate variațiunile chiar și etatizarea marilor industrii și economia dirijată și să nu te surprindă, dacă într'o bună zi îl vei vedea comunist.

Cu afectele vechei și nemutabile prietenii.

Deva, la 11. Dec. 1935.

Dr. Iustin Pop.

un spirit de înfrățire și pace între toți membrii partidului nostru din acea comună solidarizându-i în jurul programului acestui partid și-a conducătorilor săi.

După cuvântarea domnului avocat Viorel a luat cuvântul *Dl Dr Alexandru Herlea*, președintele organizației din plasa Geoagiu și care într'o lungă cuvântare a luminat toate problemele politice actuale arătând cât de subredă este poziția d-ilor Vaida și Vlad și cât de înălțătoare este poziția d-ilor Maniu și Mihailescu. Grupul celor dintâi urmând politica lingușirii, iar partidul nostru urmând politica demnității. — Arată că acea grupare prezintă o realitate numai în județul Hunedoara și numai în plasa Geoagiu și Orăștie căci în restul țării și în restul județului sunt inexistente organizațiile valachiste, dlor neavând nici măcar câțiva oameni de încredere.

Arată că cel mai mare dușman al partidului nostru este partidul liberal care a introdus starea de asediu și cenzura, a introdus teroarea fiscală, a patronat cele mai mari potlogării între cari panama devizelor și panama dela Ministerul de Agricultură, că și azi conduce majoritatea comunelor și județelor prin comisiuni interimare, că a iertat în mod samavolnic impozitele întreprinderilor mari, și multe alte nelegiuiri ale regimului liberal în fața cărora puținele construcțiuni ce realizează sunt de tot neînsemnate. — Arată că prin prezența lui Mitiță Constantinescu în plasa Geoagiu s'a obținut o seamă

de beneficii cari au fost însă numai mijloacele unei demagogii înalificabile din partea unuia care nu are nici o rădăcină în acest pământ.

Amăgirea populației prin aceste mijloace nu a avut ca rezultat decât tot căpătuirea lor însă căci Mitiță astăzi nu s'a mulțumit cu situația de subsecretar de stat și a devenit guvernator al Băncii Naționale părăsind astfel politică pe aceia cari de 10 ani de zile l-au sprijinit și au căutat să-l înalțe. — Astăzi când Geoagiu nu mai au nici măcar un amăgitor ca Mitiță nu mai au ce să spere dela partidul liberal care este un partid de import în acest județ.

Arată mai departe că este necesar să ne numărăm rândurile ca să știm precis că de azi înainte cine sunt prietenii noștri și cine dușmanii poporului muncitor.

După dl dr. Herlea a mai luat cuvântul *Dl Iosif Stoica*, *Dl Sărbu Iacob* și *Dl Iosif Cranciova* care-au făcut propuneri relative la organizarea noastră în această comună și relativ la paza necesară pentru ca să nu putem fi înșelați sau induși în eroare de către oficialitatea care facearcă să ne împiedice prin felurite mijloace.

Constătuirea a luat sfârșit la ora 5 după masă într'o atmosferă caldă și prietenoasă, — după care dl dr. Herlea s'a dus în comuna Gelmar la locuința fruntașului nostru *Isaia Dăian* membru în comitetul județean, unde a fost așteptat de mai mulți locuitori din acea comună cu cari s'a întreținut timp îndelungat.

Ioan Popa.

Dl Goga a fost descoperit că face parte din 6 consilii de adm. alături de streini

Zilele acestea a fost mare senzație în parlament când partidul nostru național-țărănesc prin cuvântarea dlui Madgearu l-a descoperit pe dl Goga că face parte din 6 consilii de administrație unde este foarte gras plătit. — În toate acestea consiliile de administrație dănsul stă alături de mai mulți jidani și streini. Astfel dl Goga să vede că este naționalist numai în politică și pentru ochii lumii, căci în consiliile de administrație stă alături cu streinii.

Din acestea fapte, oamenii cinștiți pot vedea clar cine este adevăratul naționalist, dl Goga care face parte din atâtea consilii de administrație sau dnii Maniu cu Mihailescu cari cer exproprierea marilor fabrici, — asemenea exproprierea moșiilor grofești. În numărul viitor vom arăta amănunțit din cari consilii de administrație face parte dl Goga.

Societatea „Americano-română“ unde este președinte dl Vaida a fost amendată

Știm că există o dispozițiune în baza căreia toate întreprinderile mari streine sunt obligate să introducă un anumit procent de români în funcțiunile sale. — Astfel societatea de petrol „Americano-română“ unde este președinte al consiliului de administrație dl Vaida a fost amendată cu 2

milioane lei, de către Ministerul de Industrie și Comerț fiindcă s'a făcut controlul la toate societățile și s'a aflat că această societate nici n'a numit numărul corespunzător de români în sânul său.

Iată deci câtă deosebire între vorbele dlui Vaida și între faptele sale

Liberalii din județ în mare neînțelegere

Între Liberalii din județ a izbucnit iarăși o mare neînțelegere. Aceasta a izbucnit de astă dată pe chestia viitoarelor alegeri parțiale cari vor avea loc în județul nostru.

Astfel cei dela centru, Bursan și compania susțin ca viitorul candidat să fie un om de mare suprafață, bineînțeles unul de-al lor de prin București. Cei mici de-acasă susțin că rândul la candidatură este a dlui Alex. Igna. — Acesta văzând că pe

chestia lui izbucnește scandalul și dându-și seama că într'adevăr o alegere parțială nu se poate lua decât cu un om de mare suprafață politică, — a declarat că renunță măhnit dar benevol. — Partizanii lui au declarat însă categoric că mai bine să nu pună candidat decât să aducă unul dela centru.

Se așteaptă cu mare curiozitate soluțiunea care o vor da-o liberalii acestei încurcate afaceri.

Situația Soc. „Mica“ se clatină

Situația societății „Mica“ începe să devină din ce în ce mai subredă, — fiind amenințată să-și piardă toate drepturile miniere de pe teritoriul județului Hunedoara.

Astfel pe lângă pierderea drepturilor sale miniere este vorba de pierderea averii imobiliare constătoare mai cu seamă din cele 2000 de jugăre de pădure. — Această pădure dacă va fi expropriată va fi dată comunelor respective.

În acest interes deputatul partidului nostru dl Dr. Aurel Dobrescu f. ministru de Domenii a făcut o aspră interpelare în parlament. — Cerând ca guvernul să ia măsuri urgente, — fiind vorba de drepturile statului și ajutorarea satelor și-a populației pe care-o stăpânește azi societatea „Mica“.

Poporul din jurul Bradului așteaptă cu răbdare să vadă cum se va isprăvi această luptă.

Constătuirea politică dela Geoagiu

Duminecă în 8 Decembrie 1935 a avut loc o importantă constătuire politică a partidului nostru în comuna Geoagiu. — Din acest prilej a sosit la Geoagiu dl Dr. Alexandru Herlea președintele organizației partidului nostru din această plasă, însoțit de dnii: avocat Sabin Viorel, Ioan Presecan și Ioan Popa.

Imediat după sosirea în Geoagiu dl Dr. Herlea a aflat că membrul nostru Romoșan Lazar este bolnav în pat și astfel s'a dus la locuința lui să-l cerceteze și să se intereseze de sănătatea lui.

După aceia dl dr. Herlea însoțit de dl adv. Viorel și de dl Octavian Mumăta actual consilier comunal ales pe lista partidului nostru în Geoagiu, s'au dus în partea de sus a satului unde-i aștepta dl Ioan Mermezian fost primar al Geoagiului pe timpul nostru, împreună cu un numeros grup de partizani. — Dl dr. Herlea a făcut o vizită la locuința dlui Ioan Mermezian.

De aici au plecat cu toții la casa dlui Octavian Mumăta unde a avut loc constătuirea și la care au participat și următorii: Ioan Mermezian f. primar al Geoagiului, Ferdeșiu Nicolae, f. consilier comunal, Frățilă I. f. primar al Geoagiului, Stoica Iosif f. funcționar de bancă, Sărbu Iacob proprietar de moară, Dan Ioan, Vasile Dăncan., Roșu Simion, Roșu Iosif, Necșa Manase, Lup Iosif, Borza Ioan, Oancea Irmie, Gârjob Iosif, Urs Nicolae, Balșan Nicolae, Ciorogariu Iosif, Bulbucan Vasile, Truca Nistor, Lazăr Ioan I. Andreiu, Lazăr Petru, Homoroadean Iosif, etc. etc. În afară de aceștia au sosit la Geoagiu ca să ieie ultimele informațiuni referitoare la situația partidului nostru și

câțiva fruntași din comunele învecinate. — Între cari Cranciova Iosif membru în comitetul județean și șef de sector în Aurel-Vlaicu, Lucaci Iosif f. ofițer de sergenți, membru în comitetul județean și șef de sector în Folt precum și următorii președinți de organizații comunale și fruntași: Căndea Petru din Boiu, Bozeșan Simion și Cranciova Iosif din Gelmar, Purștin Simion și Bogdan Simion din Mada, Buda Antoniu din Folt, Moga Iosif și Crișan Ioan din Cigmău, Cocoș Augustin și Candin Lazar din Geoagiu-Băl.

Înainte de începerea oficială a constătuirii dl Ioan Presecan s'a întreținut îndelungat cu toți cei prezenți dând toate explicațiunile și toate clarificările necesare pe care le cereau cei prezenți.

După începerea oficială a constătuirii primul a luat cuvântul *Dl Ioan Mermezian* fost primar al Geoagiului care în cuvinte înțelepte și simțite binevenitează oaspeții și arată că numai prin unire și solidaritate în jurul steagului vechiului nostru partid ardelenesc ne poate fi asigurată izbânda cauzei pentru care luptăm. — Deaceia îndeamnă pe toți oamenii cinștiți să nu se lase amăgiți de aceia cari vreau să rupă o parte dintre noi căci aceia prin fapta lor slăbesc trupul mareț și ființa nefricată a ardeleanului care a știut întotdeauna să fie o singură simțire.

După aceia ia cuvântul *Dl avocat Sabin Viorel* care arată că stabilindu-se în comuna Geoagiu cu biroul său advocațial dorește să contribuie cu activitatea sa la întărirea credinței locuitorilor din această comună în partidul nostru național-țărănesc și că dorește ca să realizeze

Pagina Tineretului Partidului Național-Tărănesc

Scrisoare către tinerii județului Hunedoara

Tineri țărani și intelectuali,

În numărul de față al gazetei noastre, ne adresăm tineretului acestui județ și în primul rând vouă, celor ce ați rămas legați de țară, ca să robiți alături de părinții voștri, scormonind brazda ca să scoateți roada, pe care de multe ori vouă țărănilor, nu vă este rânduită să o mâncați.

Alții sunt aceia cari aproape v'o fură pe prețuri de nimic, iar voi rămâneți doar cu amintirea plăcută, a unui an bun roditor, dar sudoarea în care ați scaldat roada pământului, tot neprețuită a rămas. Dacă ați plătit la rând dările către stat și datorile voastre, trântorii pot spune că țărani sunt oameni cinstiți și trăesc fericiți. Ce le pasă lor de durerile voastre și traiul vostru amar?

Și ne adresăm vouă întâiu, pentru că chiar dacă puterea de înțelegere a voastră nu va fi prea mare, sufletul vostru este curat și neîntinat.

Otrava fegăduelilor mincinoase a boierilor liberali, ori ai celorlalți politicieni neisprăviți, pe voi nu va cuprins, nici nu vă poate cuprinde pentru a sfârși puterea voastră de pătură țărănească, cum voiesc ei.

Voi cei dela 18 până la 25 ani, n'ați auzit până acum, decât oftatul tatălui și mamei voastre, cari sbătându-se în sărăcie grea, — rostesc cu desnadejde: o Doamne dă cel puțin copiilor noștri puterea de a ști să lupte, pentru a trăi o viață mai bună decât a noastră."

Am auzit și noi în multe case cât și în casa țărănească în care ne-am născut, această mărturisire a părinților noștri necăjiți.

Și dacă suferința voastră și a părinților voștri e mare și astăzi, este pentru că țărani nu sunt uniți. Au la îndemână votul și nu sunt destul de luminați și de bine îndrumați ca să-l folosească spre binele țării.

La alegeri să lasă ademeniți de minciunile liberalilor, ori îmbătați de nerozile și otrava fronturilor sau partidulețele neisprăviților și alungaților din marile partide.

Dacă voi ați fi uniți ați reprezenta o putere atât de mare în țara noastră, încât numai dacă v'ați strâmba către cei ce vă fură votul, — n'ar ști unde să se ascundă de frică.

Astăzi, singurul partid politic în țară, care s'a ridicat din mijlocul țării, care s'a legat printr'un mare program de guvernământ să desrobească această țară și să o scape de necazurile de până acum, este marele și puternicul partid Național Tărănesc. — În acest partid, cu adevărat al lor, — țărani trebuie să-și pună toată nădejdea lor spre mai bine.

Și pentru a uni și întări țărânia noastră spre a fi, pe lângă cea mai mare și cea mai puternică pătură a acestei țări, partidul național țărănesc a hotărât să deștepte și să organizeze tot tineretul acestei țări.

Vă chemăm sub steagul partidului nostru țărănesc și pe voi cei tineri între 18 și 25 ani, pentru a vă lumina și organiza, ca să deveniți mâine luptătorii neînfricați ai partidului nostru și cetățenii luminați ai țării noastre, care are 85 la sută din populația ei țărani.

Această școală de înținare în viață, noi vă chemăm la o școală de pregătire, nu e să spargeți geamuri sau să faceți cărămizi, — trebuie să vă pregătească pe voi țărani români, ostași de mâine ai partidului nostru, ca uniți în jurul marelui luminător și țaran al țărănilor Dl Ion Mihalache șeful nostru suprem, să fiți gata a face o nouă țară în care țaranul să trăiască mai ușurat.

Vă va pregăti această școală să puteți arăta asupritorilor voștri, că această țară este a celor mulți ce muncesc și trudesc și nu a câtorva cari speculează, fură și trăesc în belșug. Să arătați că fără o împărțire dreaptă a bunurilor acestei țări și lăsați mai departe pradă certurilor și speculei capitaliștilor și streinilor, țărani români vor sfârși prin a-și face singuri dreptea. Va trebui să cereți și să vă fie ascultată durerea, înfăptuirea întocmai a statului țărănesc prin desființarea drepturilor și înlesnirilor de cari se bucură ațâția bogatol, cari trăesc din speculă și jaf. Stat țărănesc cu ridicarea țărânilor dela sate în locul ce i-se cuvine și cu o politică sănătoasă îndrumată în folosul vostru.

Și în acest frumos, mare și bogat județ al nostru câte nu ar fi de înfăptuit prin noul stat țărănesc

Atâtea bogății ale munților și pământului nostru trec în mâinile bogătașilor și streinilor. „Munții noștri au poartă, noi cerșim din poartă'n poartă."

Cei 400 mil de țărani (aproape 100 voiași) ai județului nostru se vor uni în jurul partidului național țărănesc care are datoria de a schimba această situație tristă.

Un șef ca Dl Ion Mihalache și ca Dl Iuliu Maniu, care ne luminează calea ca un luceafăr, sunt destulă garanție că pe bună cale urmăm și salvarea țării din necazurile de azi, numai partidul nostru o poate face cu reușită.

Și mai chemăm alături de voi tineretul țărănesc și pe frații voștri, învățați la carte multă, — cari plecați dela brează uită suferința îndurată de ei și ai lor și se leagă de partidulețele fugăreților din marile partide sau de cele ale neisprăviților cari stau în slujba dușmanilor noștri de peste hotare, ori se pleacă slugă boierilor liberali, — strălucindu-se de marea lor țărănească. — Ei trebuie să știe că mai român decât țărâniea noastră, nu e nimeni în această țară.

Chemăm acest tineret la datoria de a se pune în serviciul fraților lor dela sate, amintindu-le că dacă li-s'a șters de pe palme urmele bătăturilor lăsate de coada sapei sau a secerii, — apoi nu este îngăduit să steargă din sufletul lor de țaran neași și dragostea ce trebuie să poarte obârșii lor țărănești din care s'au ridicat.

Și avem încrederea deplină că și acest tineret învățat, va veni întreg alături de voi cei mulți, tineretul țărănesc, căci unde sunteți voi, acolo e țara.

La începutul acestui frumos drum de organizare și luminare a voastră sub steagul triumfător al marelui nostru partid, — ne facem creștineasca datorie rugând pe bunul Dumnezeu să vă îndrepte pașii și cugetul pe această cale adevărată.

Făcând așa, avem siguranța că mâine, când ve-ți forma pătura de oameni maturi ai țării veți trăi mai ușurați și fericiți, decât azi părinții noștri.

Dorim să vă vedem organizați cât mai puternic și mai curând, spre a putea fi gata la ordinul comandanților noștri cărora să fim în stare a-le răspunde în orice moment: „prezent și vă urmăm cu sfială". — În această credință vă trimitem dragi tineri salutul nostru frățesc cu multă dragoste și Sănătate!

Secretari generali ai tineretului naț. țăr. din j. Hunedoara

I. Demea, inv. direct. școlar.

și

I. Roman, avocat.

Regulamentul de organizare al tineretului național-țărănesc

Art. 1. — Pe lângă conducerea centrală a Partidului Național-Tărănesc, va funcționa organizația Tineretului Național Tărănesc, cu ramificații în toată țara

Președintele partidului este de drept și șeful suprem al Tineretului Național-Tărănesc. El va conduce organizația prin Secretarul General al Tineretului desemnat pe președintele partidului.

Art. 2. Scopul acestei organizații este de a educa, instrui, disciplina și orienta Tineretul în spiritul doctrinei, tacticii și misiunii partidului național-țărănesc în viața publică a României; și de a-l face să contribuie cu forțele sale organizate la ridicarea morală economică, socială, culturală și politică a țărâniei române.

Art. 3. — În organizația tineretului național-țărănesc vor putea intra tinerii între 18 și 25 ani. Conducerea centrală va putea admite excepțiuni în mod provizoriu la început și numai pentru elementele care au roluri în conducere.

Art. 4. — Organizația tineretului va consta din:

- Organizații comunale.
- Organizații județene.
- Organizația centrală.
- Secțiunile universitare în centrele universitare.

Coordonarea activității pe regiuni va fi făcută prin secretari generali regionali și cu Secretarul General al Tineretului. Secretarii generali regionali vor face parte din comitetele regionale respective ale partidului.

Art. 5. — Organizațiile comunale se vor înființa în comunele, unde se înscriu cel puțin 20 tineri.

Organizația comunală este condusă de secretarul local desemnat, până la întemeierea organizației, de secretarul județean cu avizul Președintelui comitetului organizației comunale de partid.

După întemeierea organizației, se va convoca adunarea generală, spre a alege comitetul de conducere, care va consta dintr'un număr de tineri în proporția de 1 la 10 membrii. Comitetul va alege din sânul său pe secretar. Secretarul organizației comunale va fi de drept membru în comitetul organizației comunale a partidului.

Înscrierile se fac în dublu exemplar pe cereri individuale sau colective, din cari una se va păstra la dosarul secretariatului județean. Orice nouă înscriere se va face pe tabloul rămas la secretarul comunal și se va comunica și secretarului județean.

Cei înscriși vor primi câte o carte de membru. Cărțile de membru se vor tipări și distribui de către secretarul județean al Tineretului.

Cotizațiile se varsă la Casieria organizației comunale.

Se pot varsa și cotizații suplimentare ee și le fixează însăși membrii în adunarea generală și cari vor putea fi întrebunțați de organizația Tineretului după aprecierea comitetului Tineretului.

În acest caz vor desemna dintre ei un casier local, care va prezenta gestiunea casierului partidului.

Adunarea va putea desemna și un bibliotecar, șefi de secții sau echipe speciale etc.

Art. — 6. Conducerea organizației județene constă din:

a) Secretarul județean, numit, pe baza recomandării președintelui de organizație județean în acord cu secretarul general regional și secretarul general al organizației Tineretului, de către președintele Partidului. El va face parte de drept din delegația permanentă a organizației județene a partidului.

b) Un bibliotecar, ales de Consiliul județean al Tineretului.

c) Comitetul județean al Tineretului, compus din secretarii locali și care se întrunește odată pe an.

d) Delegația permanentă aleasă de secretarii comunali — compusă din 7 membri și care se întrunește trimestrial.

Adunarea secretarilor comunali va putea respinge cu 2/3 numirea secretarului județean de organele superioare și cu aceeași majoritate de 2/3 va putea indica pe noul secretar ce urmează a fi numit. Organele superioare pot refuza confirmarea. În acest caz alegerea se va repeta după 3 luni. Dacă și la 3 luni votul s'a repetat, alegerea e de drept confirmată.

Art. 7. — La împlinirea vârstei de 25 ani, membrii Tineretului devin de drept membri ai partidului.

Trecerea dintr'o organizație în alta se va face în cadrul unei solemnități, la care va participa șeful de sector respectiv al partidului și Președintele Organizației Județene.

Președinții de organizație județeană sunt declarați președinți de onoare ai organizației Tineretului.

Art. 8. — Organizațiile comunale și județene vor păstra la casa de stat a partidului:

- Registru de numele membrilor;
- Registru de procese verbale;
- Dosar de corespondență.

Art. 9. Conducerea centrală constă din:

a) Secretar general, desemnat de președintele Partidului;

b) Delegația permanentă compusă din secretarii generali regionali și care ține ședințe trimestrial.

c) Comitetul executiv central, compus din secretarii județeni și secretarii municipiilor și secțiilor universitare și care se convoacă de două ori pe an de Secretarul general.

Art. 10. — Se vor ține anual congrese pe județe și la centru — în cari se vor face dări de seamă și se vor dezbate problemele propuse.

Congresele județene se vor ține în luna Mai. Cu acest prilej se va stăruie în deosebi asupra dărilor de seamă de activitate desfășurată.

Congresul central se va ține în luna Iunie.

(Va urma)

Frământările din partidul liberal au reizbuncnit

O serie de noi fapte politice s'au îngrămădit în cursul săptămânei trecute în sânul partidului și guvernului liberal, în special între șeful partidului și șeful guvernului.

Memoriul dlui Dinu Brătianu, trimis Suveranului, precum și tuturor membrilor guvernului, prin care arată motivele pentru cari șeful partidului se desolidarizează de actele cabinetului Tătărescu, pentru care nu înțelege să aibă nici un fel de răspundere a tulburat din nou apele politice și a fost semnalul relucrării unei acțiuni de ostilitate vădită a partidului liberal față de guvernul său.

În special d. Dinu Brătianu a ținut să sublinieze marile lipsuri în ce privește înarmarea țării, confirmând prin cuvântul său toate demascările făcute de partidul național-tărănesc care a dovedit că în această direcție opera guvernului nu a trecut dincolo de domeniul vorbelor și cuvântărilor sfărătoare.

De astă dată, după intervioul acordat ziarului „Universul” prin care atacă politica de comerț și de devize a guvernului după consiliul

de miniștrii ținut și prezidat la dsa acasă, d. Dinu Brătianu își desemnează deschis și hotărât atitudinea împotriva politicii guvernului.

Șeful partidului liberal a primit într-o lungă audiență pe d. Brătianu secretarul general al partidului cu care a examinat amănunțit situația politică generală precum și situația organizațiilor județene al partidului în urma acestei examinări.

d. Dinu Brătianu a hotărât convocarea de urgență a delegației permanente a partidului care va avea de hotărât fie răsturnarea guvernului Tătărescu fie imprimarea unei noi directive și unui nou ritm de guvernare, conform cu spiritul partidului dela care primul ministru s'a abătut simțitor.

Pe de altă parte d. Tătărescu își mobilizează și dsa prietenii și „Askarii” pentru a contrabalansa acțiunea partidului și în speță a dlui Dinu Brătianu. Dsa a avut o întrevedere cu dd. Franasovici și Inculeț discutând măsurile de apărare împotriva atacurilor viitoare.

Răscoală în Brazilia

În Marea Republică Brazilia din America de Miază-zi a izbucnit în săptămâna trecută o răscoală, care a fost însă repede înăbușită. Răscoala a izbucnit în provinciile Natal și Pernambuco, iar de aci s'a lăsat și în alte provincii. O parte din trupele braziliene din aceste provincii s'au alăturat răsculaților și au pus stăpânire pe capitalele celor două provincii.

Guvernul a trimis repede trupe în contra răsculaților. Între trupele gu-

vernamentale și cele răsculate s'au dat lupte crâncene.

Cazărmile pe cari răsculații puseseră stăpânire au fost bombardate și distruse. În cele din urmă răsculații au fost siliți să se predea, iar ordinea a fost restabilită peste tot local.

Răscoala a fost înăbușată în sânge. Atât din partea răsculaților, cât și din partea trupelor guvernamentale au căzut numeroși morți și răniți.

Doar nu degeaba comunismul și-a ales drapelul roșu.

ȘTIRI

Rugăm pe toți cei cu tragere de inimă către gazetă să-și plătească abonamentul.

O donație a reginei Maria pentru ajutorarea copiilor săraci. Primăria Municipiului București a primit, din partea Reginei Maria 100.000 lei pentru a fi întrebuințați toți în opera de ajutorare a populației.

În urma unei consfătuiri avută cu primarii de sectoare, dl Al. G. Donescu a hotărât ca fiecare sector să desemneze câte douăzeci de copii săraci cari să fie îmbrăcați.

Municipiul va îmbrăca și el 20 de copii din suma pusă la dispoziție.

† **Lucreția Pop.** Vineri în 6 Dec. a decedat în Orăștie D-na Lucreția Pop, văd. de preot, mama dlui profesor Teodor C. Pop din localitate. Rămășițele pământești ale defunctei au fost transportate și așezate spre vecinică odihnă în cimitirul Ort. rom. din Ormindea.

Pe această cale transmitem îndureratei familii condoleanțele noastre.

† **Anica Trifu,** soția dlui Cozma Trifu comisar de poliție la Chestură a decedat în Deva în 7 Dec. a. c.

Rămășițele pământești ale defunctei au fost așezate spre veșnică odihnă în Orăștie.

Transmitem îndureratei familii condoleanțele noastre.

La școală cu avionul. Un milionar american, numit Romptan, trăiește împreună cu familia la țară, 200 km. depărtare de San-Francisco. Cei doi copii ai săi, amândoi în vârstă de școală, sunt trimiși zilnic, cu avionul, la școala publică din San-Francisco. Fac adeca zilnic, dus și întors, un drum lung de 400.

Banca Națională introduce un sistem electric de pază a tezaurului. La Banca Națională se studiază posibilitatea introducerii unui sistem electric de pază a tezaurului din subsolul institutului nostru de emisivitate.

Dealtfel marile bănci d'n stătinătate au introdus de multă vreme acest sistem.

E vorba de un curent electric de mare frecvență care străbate ușile principale ale tezaurului în timpul nopții.

Deasemeni un ecran luminos instalat la postul principal de pază indică

gardianului situația exactă a celorlalte posturi.

Proiectul este în studiul forurilor conducătoare care urmează să se pronunțe.

A dormit patru ani. Acum patru ani locuitorul Victor Cleese din Folkestone, înapoindu-se acasă foarte obosit, după o lungă plimbare, a adormit în timp ce mânca. Deabia eri s'a deșteptat d'n lungul său somn. cerând să i-se servească ceaiul pentru a-și termina masa.

Exportul produselor românești trece prin grea cumpănă. În urma sporirii taxei de garanție pentru reîntrirea în țară a valorii mărfurilor exportate, defa 20 la 40% garanție ce se depun la Banca Națională, s'a produs, cum era și de așteptat o vie perturbație printre exportatori.

Se creiază un minister al economiei naționale? Guvernul stăruie în ideea sa de a înființa un minister al „Economiei Naționale”.

În acest scop o bună parte din serviciile ministerului muncii vor fi trecute la ministerul de industrie și comerț, care va fi intitulat ministerul „Economiei Naționale”.

De asemenea și alte servicii, dela alte ministere vor trece tot la noul minister al „Economiei Naționale”.

Cel mai mare porc din lume îl avem noi Românii. Are patru ani și și cântărește 700 kg. A fost crescut la o fermă din Cluj iar săptămâna trecută a fost dus la București, la Ministerul de domenii, unde zace toată ziua cu nasul în țărâțe, orbit de grăsime, neputincios să se mai ridice pe picioare. Ingrijitorii speciali se ocupă de el, ca să se poată stabili cât poate fi îngrășat un porc de rasa lui.

Vapoare scufundațe de furtună în Marea Neagră. Furtuna violentă care băntue în Marea Neagră a făcut numeroase victime. La Ciankin s'au scufundat mai multe vapoare. La Trebisonda, portul este complet distrus. Căpitanul unui vapor care s'a scufundat a povestit lupta dramatică pe care a dus-o împotriva elementelor. Echipagiul fusese cuprins de o asemenea panică încât în cursul operațiilor de salvare a pasagerilor, căpitanul a fost nevoit să facă uz de revolver.

S'a confiscat o avere făcută în mod necinstit. După mai bine de doi ani dela votarea legii controlului averilor, pentru prima oară, Curtea de Apel S. II-a din Capitală a dispus confiscarea în favoarea Statului a 90 la sută din averea inspectorului general cadastral dela Domenii, Gr. C-tinescu-Corneanu, care s'a îmbogățit rapid și necinstit în dauna Statului și a cetățenilor.

Suma confiscată însumează 4.642.276 Lei.

Această eroică hotărâre va fi înscrisă cu litere de aur în cartea moralei țării noastre, în care sute și mii de jefuitori ai Statului și ai cetățeanului cinstit trăesc liniștiți în palate — ridicate peste noapte, sfidând legea, sărăcia și dreptatea.

Când ne îngheață degetele dela picioare s'au mâni, când ne îngheață, prezintă roșeață, umflături și mâncărime. Dacă degetele n'au crăpături, atunci trebuie de spălat cu apă și apoi de frecat cu spirt de camp-

foră, ori cu apă de colonie (odecolon) și peste noapte ungem cu tinctură de iod (iod), amestecat cu glicerină; dacă degetele au crăpături, atunci se face acelaș lucru, dar peste noapte se unge cu glicerină amestecată cu zeamă de lămâie.

După ce vă veți vindeca să nu ieșiți, pe gerul acesta afară, decât după ce vă veți îmbrăca bine la picioare și la mâini cu mănuș, de lână sau piele.

Ce vindem Ungariei și Austriei. Ungaria va cumpăra din România 6600 vagoane porumb, cu plata în franci elvețieni.

Va urma curând cumpărare a 10 mii vagoane lemne.

S'au vândut 2000 vagoane cărbuni pentru Austria de către societatea „Petroșani”.

Luptele din Abisinia. Din pricina ploilor căzute în numeroase regiuni din provicia Ogaden, lucrările militare sunt cu neputință.

În apropiere de Busali, 12 automobile blindate italiene, s'au înmormolite Oamenii au trebuit să părăsească automobilele, până când ele vor putea fi puse din nou în lucrare.

Pâinea veche se poate împropăta dacă o punem într'un vas (oală, etc.) de pământ ori un vas de tînchea, și cu vas cu tot o lăsăm să stea într'alt vas mai mare, în care fierbe apă. Pâinea se va face proaspătă, ca și cum atunci am fi scos-o din cuptor.

De vânzare

În comuna Mărtinești

Un fânaț de 785 st. p. și drept de pășune ce reprezintă o suprafață de 2 jug. 33 st. p. se vând din mână liberă cu preț foarte convenabil.

Informațiuni la redacția gazetei „Solia”.

De vânzare

Vând din mână liberă, un **puu de taur,**

în etate de 1½ an, de rasă Simental, sănătos, bine dezvoltat fumos, blând și eficient. Reflectanții să se adreseze la subsemnatu:

Irimie Necșa, proprietar în comuna: **Mărtinești, u. p. Orăștie**

Abonați, cetați și faceți reclamă numai în

„SOLIA”

cea mai serioasă și cea mai răspândită gazetă din județul Hunedoara